

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere
etunimi.sukunimi@pirha.fi
pirha.fi

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vastaus valtuustoaloitteeseen 8.5.2023, “Valiokuntien hyödyntäminen hyvinvointialueen päätöksenteossa”

Keskustan valtuustoryhmä sekä muut allekirjoittaneet jättivät aluevaltuustossa 8.5.2023 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että tulevaisuus- ja strategiavaliokuntaa konsultoidaan valmisteluiden edetessä, jotta jäsenten monipuolinen kokemus ja osaaminen sekä motivaatio osallistua hyvinvointialueen kehittämiseen pidemmällä ja lyhyemmällä tähtäimellä tulee kunnolla hyödynnetyksi.

Vastaus aloitteeseen:

Aluevaltuustoryhmien laatiman valtuustosopimuksen mukaan Pirkanmaan hyvinvointialueen poliittinen päätöksenteko perustuu valiokuntamalliin. Valiokuntamallin käyttöönotolla on haluttu lisätä demokratiaa, kansalaisten ja kansalaisnäkökulmien laajempaa huomioimista päätöksenteossa. Valiokuntamallin toiminnallinen päämäärä on, että valiokunnat osallistuvat laajojen, strategisten ja poliittista harkintaa edellyttävien asioiden valmisteluun jo aikaisessa vaiheessa.

Vuoden 2023 aikana valiokunnat ovat käsitelleet lukuisia hyvinvointialueen strategisen ja toiminnallisen kehittämisen kannalta keskeisiä suunnitelmia ja asiakokonaisuuksia, kuten palveluverkkosuunnitelmia, vuoden 2024 talousarvion tavoitteita, ikäihmisten palveluiden kehittämissuunnitelmaluonnosta, hyvinvointialueen digitaalisia palveluita, viestintäohjelmaa tai Uudistuvan hallinnon ja päätöksenteon ohjelmaa.

Valiokuntien antamat lausunnot ovat olennainen osa hyvinvointialueen poliittisen valmistelun prosessia. Lausunnoissaan valiokunnat ovat nostaneet esiin uusia näkökulmia sekä tuoneet keskusteltavaksi pohjaesityksiin liittyviä kehitystarpeita. Valiokuntien antamat lausunnot ovat

osoitus valtuustoaloitteessa mainitusta valiokuntien jäsenten monipuolisesta kokemuksesta, osaamisesta ja motivaatiosta kehittää hyvinvointialueen toimintaa. Valiokunnissa tehty työ ja keskustelut päätöksentekoon tulevista asiakokonaisuuksista parantavat hyvinvointialueen päätöksenteon tietoperusteisuutta ja laatua. Valiokuntien kannanotot ovat jo vaikuttaneet päätöksenteon kohteena oleviin esityksiin.

Valiokuntien työskentelyä on kehitetty sisäisesti havaittujen ongelmakohtien sekä ulkoisen konsulttiyhtiön valiokuntatyön kehittämistä laatiman loppuraportin pohjalta. Erityisiä kehittämiskohteita ovat olleet asioiden vireilletulo valiokunnissa sekä valiokuntatyön vakiinnuttaminen toimivaksi osaksi Pirkanmaan hyvinvointialueen päätöksentekorakenteita.

Valiokuntien tehtäväjaoista johtuen kussakin valiokunnassa käsiteltävien asioiden määrä ja sisällöt vaihtelevat sekä valiokuntien välillä että ajallisesti vuosittain.

Puheenjohtajakollegion rooli valiokuntatyön vakiinnuttamisessa on merkittävä. Kollegiota johtaa aluevaltuuston puheenjohtaja. Kokoonpanoon kuuluvat valiokuntien puheenjohtajistot sekä aluehallituksen puheenjohtaja. Kollegio yhteensovittaa poliittisessa valiokuntavalmistelussa ja päätöksentekoelimityksessä tapahtuvaa asioiden käsittelyä ja varmistaa, että strategisen tason asiat tulevat käsitellyiksi valiokunnissa niiden työnjaon mukaisesti.

Valiokuntien kokouskäytäntöjen tueksi laaditaan yhteistyössä valiokuntien kanssa syksyn 2023 aikana käsikirja. Käsikirja täydentää työjärjestystä sekä tarkentaa kokoustyöskentelyn käytäntöjä ja helpottaa näin erityisesti puheenjohtajien ja vastuuviranhaltijoiden työskentelyä listapalavereissa ja kokouksissa. Valiokuntatyöskentelyn sisäinen kehittäminen jatkuu edelleen. Erityistä huomiota kiinnitetään vastuuviranhaltijoiden roolin ja tehtävien täsmentämiseen niin että he tehtävässään pystyisivät tukemaan entistä paremmin valiokuntien työtä. Myös valiokuntien ja vaikuttamiselinten yhteistyön tiivistäminen on nähty tarpeellisena kehittämisen kohteena.

Pirkanmaan hyvinvointialueella tunnustetaan valiokuntamallin mahdollisuudet sekä valiokuntien monipuolinen osaaminen. Hyvinvointialueen ensimmäinen toimintavuosi on ollut haasteellinen myös valiokuntatyölle, sillä asioiden valmistelun ja päätöksenteon jaksotus on ollut nopeaa toimeenpanon turvaamiseksi. Hyvinvointialueen käynnistymisen yhteydessä edistettäviä ja päätettäviä asioita on ollut lukuisia, jonka seurauksena valiokuntien osallistuminen valmistelussa oleviin asioihin on ollut ajankäytöllisesti vaativaa.

Pirkanmaalla valiokuntamallia käytetään laajemmin kuin muilla hyvinvointialueilla, mikä asettaa Pirkanmaan ainutlaatuisen edelläkävijäasemaan. Myös valiokuntien toimintatavat ovat osittain vielä kehitysvaiheessa. Valiokuntamallin toimivuutta tulee arvioida pidemmän aikavälin tarkastelun kautta, kun hyvinvointialueen toiminta on ehtinyt vakiintua ja käynnissä sekä suunnitteilla olevat kehittämissuunnitelmat on saatu toteutettua.

Pirkanmaan hyvinvointialueen poliittisten toimielinten, valiokunnat mukaan lukien, rakennetta sekä tehtävien ja päätösvallan jakautumista tarkastellaan osana Uudistuvan hallinnon ja päätöksenteon ohjelmaa. Tarkastelu toteutetaan luottamushenkilöille suunnatulla kyselyllä. Se toteutetaan syksyllä 2023. Tulokset kehittämissuunnitelmiin raportoidaan vuoden 2024 ensimmäisen neljänneksen aikana.